

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Reglement Beroepsuitoefening (Code of Conduct)

Vastgesteld en in werking getreden op 2 juni 2010

Artikel 15 gewijzigd op 15 juni 2011

Toelichting artikelen 4 lid 1, 7 lid 1 en 12 lid 2 gewijzigd op 8 oktober 2014

Toelichting artikel 4 lid 1 gewijzigd op 26 november 2015

Toelichting artikel 2 lid 2 gewijzigd op 1 februari 2017

Toelichting artikel 2 lid 2 en artikel 4 gewijzigd op 19 april 2017

Toelichting artikel 2 lid 2 gewijzigd op 27 november 2017

Toelichting artikel 1 gewijzigd op 1 oktober 2018

Inhoud:

1. Afdeling 1. Algemene bepalingen
2. Afdeling 2. Bepalingen m.b.t. de dienstverlening
3. Afdeling 3. Financiële bepalingen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Eer en waardigheid

Een lid is gehouden zijn¹ werkzaamheden op een eerlijke, zorgvuldige en behoorlijke wijze te verrichten, zich te houden aan wet- en regelgeving en zich verder te onthouden van al wat overigens in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep.

Toelichting:

Het begrip 'eer en waardigheid van het beroep' is het kernbegrip van deze bepaling en omvat in elk geval de andere daar genoemde normen (dat het lid zich houdt aan wet- en regelgeving en dat het beroep op een eerlijke, zorgvuldige en behoorlijke wijze uitgeoefend wordt). Wat onder 'eer en waardigheid van het beroep' wordt verstaan wordt mede bepaald door maatschappelijke opvattingen en kan dus aan verandering onderhevig zijn.

Essentieel voor de eer en waardigheid is integriteit. Integriteit houdt in dat het lid handelt overeenkomstig de waarden en normen die hij uitdraagt. Dat wil zeggen dat het lid zich bij zijn werkzaamheden tenminste houdt aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving rekening houdend met de geldende jurisprudentie en dat zijn adviezen ten tijde van het uitbrengen daarvan op zijn minst gebaseerd zijn op pleitbare dat wil zeggen redelijkerwijs verdedigbare standpunten. Voorzover de bedoeling van de wet kenbaar is, dient het lid die in zijn overwegingen en het overleg met de cliënt te betrekken. Voorts brengt integriteit mee dat het

---

¹ Een lid kan een vrouwelijke of een mannelijke belastingadviseur zijn. Voor de leesbaarheid wordt in dit reglement alleen de mannelijke vorm gebruikt.

lid zich houdt aan deze Code of Conduct en aan eventuele andere regels die hij uitdraagt, waaronder te begrijpen ethische waarden en normen.

De eis dat het lid zijn werkzaamheden op ‘eerlijke’ wijze dient te verrichten, houdt mede in dat de handelwijze van het lid aansluit bij zijn uitlatingen en dat het lid, voorzover hem mede ingevolge zijn onderzoeksplicht bekend is, geen onjuiste voorstelling van feiten en omstandigheden geeft.

‘Zorgvuldig’ verwijst naar de zorgplicht zoals die in de civielrechtelijke jurisprudentie wordt gehanteerd, dat wil zeggen naar hetgeen verwacht mag worden van een redelijk handelende en redelijk bekwame belastingadviseur. Daarnaast dient het lid, waar redelijkerwijs nodig, ook maatschappelijke aspecten in het overleg met zijn cliënt te betrekken, voorzover er reden is te verwachten dat cliënt zich hier niet van bewust is en voorzover van het lid verwacht mag worden dat hij deze wel in beeld heeft. Het voorgaande kan bijvoorbeeld meebrengen dat het lid met zijn cliënt standpunten van stakeholders over diens fiscale keuzes bespreekt.

‘Behoorlijk’ verwijst niet alleen naar de professionaliteit van het lid, maar in elk geval ook naar de manier waarop van het lid verwacht mag worden dat hij met zijn relaties (zoals cliënten, collega’s, personeel, leveranciers, Belastingdienst) omgaat, dat wil zeggen voorkomend en met respect, gericht op het bouwen van vertrouwen en het voorkomen, beperken of oplossen van geschillen, voorzover dat redelijkerwijs mogelijk is. Dit belemmert het lid op geen enkele wijze om in overleg met zijn cliënt een geschil te beslechten door een procedure aan te spannen.

Dit artikel beperkt zich nadrukkelijk niet tot werkzaamheden verricht in de hoedanigheid van belastingadviseur. Ook in andere hoedanigheden, bijvoorbeeld in privé of als bestuurslid van een sportvereniging, moet een lid zich overeenkomstig de eer en waardigheid van het beroep van belastingadviseur gedragen.

Artikel 2

Onafhankelijkheid

1. Een lid moet vermijden dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar kunnen komen.

Toelichting:

Een lid moet zijn vrijheid en onafhankelijkheid bewaken tegenover cliënten, alsmede tegenover degenen met wie hij beroepsmatig samenwerkt. Wat betreft die laatste categorie houden vrijheid en onafhankelijkheid in de beroepsuitoefening in ieder geval in:

- *het recht van het lid om een opdracht te kunnen weigeren;*
- *opdrachten uit te kunnen voeren conform de eigen beroepsnormen en -praktijk, zowel op vakethisch, vaktechnisch als vaktheoretisch gebied;*
- *opdrachten te kunnen uitvoeren overeenkomstig voor NOB-leden geldende beroeps- en gedragsregels, de geheimhoudingsplicht daaronder begrepen;*
- *(voor NOB-leden die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn): vrijheid in de keuze van partners, mede-directeuren of medewerkers in de belastingadviespraktijk.*

2. Het is een lid niet geoorloofd werkzaamheden te verrichten die onverenigbaar zijn met de onafhankelijkheid van een belastingadviseur.

*Toelichting:*²

– *Algemeen*

Nevenwerkzaamheden kunnen de onafhankelijkheid van de belastingadviseur in gevaar brengen als zij tot belangenverstrengeling (dreigen te) leiden. Er is sprake van belangenverstrengeling (of de schijn daarvan) wanneer de belastingadviseur namens een cliënt aan zichzelf of kantoorgenoten opdrachten geeft dan wel namens de cliënt zijn eigen werkzaamheden of die van kantoorgenoten beoordeelt. Ook kan de onafhankelijkheid in het geding komen wanneer een lid meerdere partijen bijstaat die een conflict hebben of met elkaar in onderhandeling zijn. Hierna worden enkele situaties op dit terrein besproken die ook als richtsnoer kunnen dienen voor andere situaties waarmee een lid geconfronteerd wordt.

– *Bestuurder/toezichthouder van een rechtspersoon ten behoeve van een cliënt*

Een lid mag alleen een benoeming als bestuurder van een rechtspersoon ten behoeve van een cliënt aanvaarden, als de desbetreffende rechtspersoon (en de gelieerde entiteiten) de fiscale werkzaamheden (belastingadvies of compliancediensten) door een ander kantoor dan dat van het lid laat (laten) verrichten. Van het optreden als bestuurder “ten behoeve van een cliënt” is geen sprake wanneer een lid bestuurder is van zijn praktijkvennootschap of holding. Hiervan is wel sprake wanneer een lid bestuurder is van een rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 1 onder d sub 1° en sub 5° van de Wet Toezicht Trustkantoren. Voor het toetreden tot een formeel toezichthoudend orgaan bij een cliënt geldt mutatis mutandis hetzelfde, evenals voor het optreden als vennoot van een personenvennootschap.

– *Tijdelijk bestuurder STAK*

Niettegenstaande het voorgaande kan een lid dat door een cliënt gevraagd wordt op te treden als bestuurder van een STAK deze aanstelling aanvaarden, ook indien hij fiscale werkzaamheden verricht voor de onderliggende NV of BV of deelnemingen daarvan, zolang hij adequate maatregelen neemt om zijn onafhankelijkheid te waarborgen. Zo zal het lid in ieder geval geen doorslaggevende stem mogen hebben (noch formeel, noch feitelijk) in aangelegenheden die de fiscaliteit betreffen. Tevens dient de aanstelling tijdelijk van aard te zijn, bijvoorbeeld ter overbrugging in een opvolgings situatie, en niet langer dan 5 jaar te duren. Deze termijn mag verlengd worden, doch uitsluitend indien en zolang zwaarwegende redenen hiertoe redelijkerwijs nopen.

– *Bewindvoerder*

In de DGA-praktijk komt het voor dat een lid gevraagd wordt een aanstelling als bewindvoerder te aanvaarden, terwijl het lid (of een kantoorgenoot) tevens fiscale werkzaamheden voor het onder bewind gestelde vermogen blijft verrichten of gaat verrichten. In het geval van beschermingsbewind worden de fiscale werkzaamheden en de declaratie van het lid op basis van de wet jaarlijks door de rechter getoetst. In het geval van testamentair of schenkingsbewind worden zowel de werkzaamheden als de declaraties van het lid op basis van

---

² De toelichting bij artikel 2 lid 2 is in 2017 aangescherpt. Het bestuur van de NOB realiseert zich dat de implementatie van deze aanscherping niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kan worden. Met leden die dit betreft wordt afhankelijk van de specifieke situatie een overgangstermijn afgesproken van in beginsel één jaar.

de wet jaarlijks beoordeeld door de rechthebbenden en degenen in wier belang het bewind is ingesteld. Een lid kan een aanstelling als bewindvoerder aanvaarden en dient dan de grootst mogelijke transparantie te betrachten teneinde de rechter of rechthebbenden/belanghebbenden in de gelegenheid te stellen de noodzaak, de kwaliteit en de hoogte van de vergoeding voor zijn werkzaamheden adequaat te toetsen. Aan het einde van het bewind legt het lid met diezelfde transparantie verantwoording af aan de rechthebbenden, degenen in wier belang het bewind is ingesteld of aan degene die hem in het beheer opvolgt.

Met het oog op het waarborgen van de onafhankelijkheid duurt het bewind niet langer dan noodzakelijk en bij het instellen van het bewind is aangegeven. Indien bij het instellen van het bewind geen tijdsduur is bepaald duurt het bewind niet langer dan 5 jaar, tenzij en voor zolang zwaarwegende redenen hiertoe nopen.

– *Executeur*

Een lid kan een aanstelling als executeur aanvaarden. Indien hij (of een katoorgenoot) ten gevolge daarvan tevens fiscale werkzaamheden in dit kader verricht, kan dit worden beschouwd als een opdracht door de overledene. Van belang is verder dat zijn werkzaamheden van tijdelijke aard zijn en dat zowel zijn werkzaamheden als de declaratie op basis van de wet worden beoordeeld door degenen die na hem tot het beheer bevoegd zijn (doorgaans de erfgenamen of de bewindvoerder), zodat het zijn van executeur de onafhankelijkheid van de belastingadviseur niet in gevaar brengt.

– *Bestuurder/toezichthouder van een vereniging, stichting of kerkgenootschap op persoonlijke titel*

Wanneer een lid bestuurder is van een organisatie in de non-profitsector, zoals een sportvereniging of een ANBI, mag het lid of een katoorgenoot van het lid geen bezoldigde fiscale werkzaamheden voor de vereniging, de stichting of het kerkgenootschap (waarvan het lid bestuurder is) verrichten. Dit geldt eveneens wanneer een lid zitting heeft in een orgaan dat toezicht houdt op de vereniging, stichting of kerkgenootschap. Het voorgaande laat onverlet dat een lid als bestuurder of toezichthouder zijn fiscale expertise onbezoldigd inzet.

– *Tegenstrijdige belangen*

Als een lid gevraagd wordt op te treden als (fiscale) belangbehartiger van partijen die met elkaar in onderhandeling zijn, bijvoorbeeld in een echtscheidingssituatie of bij het uittreden van een vennoot, dient hij er voor te zorgen dat de belangen van partijen evenwichtig worden behartigd. Hiertoe bespreekt het lid met partijen de eventuele tegenstrijdige belangen die reeds bestaan of waarvan het te voorzien is dat deze kunnen ontstaan. Tevens bespreekt hij dat hij de opdracht slechts kan aanvaarden onder de voorwaarde dat hij in ieder stadium van het adviseringstraject volledige openheid van zaken kan geven aan alle partijen en zich onpartijdig zal opstellen. Alle partijen dienen hiermee vooraf akkoord te gaan. Het betrokken lid zal zich gedurende het adviseringstraject steeds moeten beraden over zijn positie als onpartijdige belastingadviseur van partijen. Zo nodig zal hij zich na overleg met partijen terugtrekken.

**Artikel 3
Optreden**

1. Een lid maakt aan cliënten en derden waar nodig duidelijk dat hij optreedt in de hoedanigheid van belastingadviseur. Indien een lid ook in een andere hoedanigheid dan belastingadviseur werkzaamheden verricht, vermijdt hij in zijn contacten met cliënten en derden misverstand over de hoedanigheid waarin hij in de gegeven situatie optreedt.

Toelichting:

Het kan voorkomen dat een lid ook tot een andere beroepsgroep behoort. Een voorbeeld is het lid dat ook advocaat-belastingkundige is. In een dergelijk geval moet waar nodig duidelijk zijn in welke hoedanigheid wordt opgetreden. Ook wanneer een lid naast zijn hoofdberoep van belastingadviseur nog andere werkzaamheden verricht in het maatschappelijk verkeer, neemt hij zodanige maatregelen dat geen verwarring kan ontstaan over de vraag in welke hoedanigheid hij zijn werkzaamheden verricht.

2. Het optreden in een andere hoedanigheid dan belastingadviseur laat onverlet dat het NOB-tuchtrecht van toepassing kan zijn.

Toelichting:

Het lid zal overeenkomstig artikel 1 van dit Reglement zijn hoedanigheid als belastingadviseur nimmer geheel kunnen afleggen en zal ook daarom een zorgplicht houden, ook al zal die zorgplicht in deze situatie minder ver strekken.

Artikel 4
Geheimhouding

1. Een lid is verplicht tot geheimhouding van alles wat in de uitoefening van zijn beroep te zijner kennis komt. Dit geldt niet wanneer hij door de cliënt (deels) van deze verplichting is ontheven, op hem een wettelijke of op de wet gebaseerde verplichting rust tot openbaarmaking, dan wel openbaarmaking noodzakelijk is voor de verdediging van zijn eigen belangen.

Toelichting:

Een lid kan van zijn geheimhoudingsplicht in beginsel slechts worden ontheven door zijn cliënt. Onder omstandigheden kan een lid echter gehouden zijn - zonder dat hij door zijn cliënt is ontheven van zijn geheimhoudingsplicht en soms zelfs tegen de wil van deze cliënt in - aan derden informatie te verstrekken die onder deze geheimhoudingsplicht valt. Zo is een lid op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) verplicht ongebruikelijke transacties te melden en moet hij voldoen aan een verzoek van het meldpunt ingevolge de Wwft om nadere gegevens of inlichtingen te verstrekken.

Ook kan het voorkomen dat een belastingadviseur een getuigenis dient af te leggen voor de rechter of gehouden is mee te werken aan een fiscaal controle- en/of opsporingsonderzoek. In die gevallen bepaalt de rechter in welke mate een lid van zijn geheimhoudingsplicht wordt ontheven.

Daarnaast kan een lid zelf bijvoorbeeld in een civiele procedure, tuchtprocedure, boeteprocédure of een strafrechtelijke procedure wegens medeplegen betrokken worden en in

dat kader voor de verdediging van zijn eigen belangen genoodzaakt worden informatie prijs te geven. In een dergelijk geval dient een lid zich zoveel mogelijk te beperken tot een sobere duiding van de relevante feiten en omstandigheden; hij moet daarin niet verder gaan dan noodzakelijk is voor zijn verweer.

Gewoonlijk zullen ook personeel en kantoorgenoten van een lid kennis kunnen nemen van informatie die onder de geheimhoudingsplicht valt. Een lid dient er zorg voor te dragen dat zijn kantoororganisatie in voldoende mate de geheimhoudingsplicht waarborgt, ook ten opzichte van degenen binnen zijn kantoororganisatie die niet betrokken zijn bij de bediening van de cliënt. Bij samenwerking voor of collegiaal overleg over een cliënt is het toegestaan dat een lid informatie die onder zijn geheimhoudingsplicht valt deelt op need-to-know basis en draagt hij er zorg voor dat personeel en kantoorgenoten die informatie eveneens op deze basis delen.

Een lid is gehouden ter voldoening aan de in de vorige alinea beschreven zorgplicht alle maatregelen te treffen die van hem verwacht mogen worden, gezien de grootte van de kantoororganisatie, de technische middelen, de wijze van cliëntbediening en het soort dienstverlening.

De Nederlandse Beroepsorganisatie van accountants (NBA) dan wel de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en mogelijk ook buitenlandse toezichthouders kunnen inzage vragen in het accountantsdossiers. Belastingadviseurs vallen niet onder het toezicht van deze toezichthouders en leden van de NOB die samenwerken met accountants dienen daarom de geheimhoudingsplicht tegenover deze toezichthouders in acht te nemen en te voorkomen dat hun dossiers in het kader van een dergelijk toezicht integraal ter inzage worden gegeven.

Ook de per 1 januari 2014 in werking getreden Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) brengt in het voorgaande geen verandering. Ingevolge de ViO dient een accountant voldoende zicht te hebben op de aard, strekking en inhoud van de aan de cliënt verleende non-assurance diensten teneinde de verplichte evaluatie inzake de onafhankelijkheid te maken, maar dit brengt geenszins mee dat de accountant ongeclausuleerde volledige toegang tot het belastingadviesdossier zou moeten hebben. De accountant kan een lid bevragen en een lid mag met toestemming van de cliënt (al dan niet verkregen via de Algemene Voorwaarden of opdrachtovereenkomst) antwoorden en de accountant op need-to-know basis van informatie voorzien. De accountant kan deze informatie direct vastleggen in zijn eigen dossier of indien hij vertrouwt op de vastlegging door de belastingadviseur deze later zo nodig bij een controle door een toezichthouder opvragen bij de betreffende belastingadviseur. Met de beschreven procedure kan een lid voldoende zicht verschaffen aan de accountant op need-to-know basis.

Wanneer een lid collegiaal overleg voert buiten de eigen kantoororganisatie, geschiedt dit eveneens op need-to-know basis, doorgaans dus in geanonimiseerde vorm en met oplegging van geheimhoudingsplicht en met toestemming van de cliënt.

2. De geheimhoudingsplicht duurt voort na beëindiging van de relatie met de cliënt.

Toelichting:

De geheimhoudingsplicht duurt voort na de beëindiging van de relatie met de cliënt. Dit geldt ook wanneer een lid dienstverlening aan een cliënt heeft geweigerd of gestaakt wegens strijd met de eer en waardigheid van het beroep. Zie echter ook lid 3.

3. De geheimhoudingsplicht is geen beletsel voor het doen van de mededeling aan een opvolgende belastingadviseur dat de cliëntrelatie is beëindigd vanwege aanwijzingen dat de gevraagde dienst leidt tot handelen in strijd met artikel 1 ('eer en waardigheid') van dit Reglement Beroepsuitoefening.

Artikel 5

Vakbekwaamheid

Een lid onderhoudt zijn vakkennis en houdt ontwikkelingen op zijn vakgebied en beroepsuitoefening bij, zodat zijn kennis en vaardigheden die vereist zijn voor de uitoefening van zijn beroep actueel en op academisch niveau blijven.

Toelichting:

Voor toelating tot het lidmaatschap van de NOB gelden strikte en hoge opleidingsvereisten. Het ligt op de weg van een lid om kennis en kunde op niveau te houden.

Artikel 6

Beroepsaansprakelijkheid

Een lid zorgt ervoor dat het risico van zijn beroepsaansprakelijkheid door een adequate verzekering is gedekt.

Toelichting:

Wat geldt als een 'adequate verzekering' is afhankelijk van het soort praktijk, de cliënten en de gemoeide belangen.

Afdeling 2. Bepalingen m.b.t. de dienstverlening

Artikel 7

Dienstverlening in overeenstemming met eer en waardigheid beroep

1. Een lid stelt vast wie zijn cliënt is en of de aard en inhoud van de gevraagde dienstverlening zich verdraagt met artikel 1 van dit Reglement. Indien in redelijkheid aanwijzingen bestaan dat dit laatste niet het geval is, onthoudt een lid zich van de gevraagde dienstverlening.

Toelichting:

Een lid is, net als iedere andere belastingadviseur, verplicht een cliëntenonderzoek in te stellen ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Dit betekent een cliëntenonderzoek voor of bij de aanvang van de dienstverlening en het voortdurend monitoren van de zakelijke relatie. Dit laatste houdt in dat een lid zich bij iedere door de cliënt gevraagde dienst afvraagt of deze dienst past bij het profiel van de cliënt en dat wijzigingen in de hoedanigheid van de cliënt of in diens omstandigheden worden beoordeeld op het risico op witwassen en terrorismefinanciering. Voor nadere informatie over de Wwft wordt hier verwezen naar de wet zelf en naar de door de NOB in samenwerking met andere beroepsorganisaties opgestelde Richtsnoeren voor de interpretatie van de Wwft.

In strijd met artikel 1 van dit Reglement is dienstverlening die strekt tot voorbereiding, ondersteuning, uitvoering of afscherming van onwettige activiteiten of die anderszins in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep. Een lid moet daarom de (potentiële) cliënt vragen stellen om te kunnen bepalen of de dienstverlening zich verdraagt met wet- en regelgeving en met de eer en waardigheid van het beroep.

Een lid onthoudt zich van de gevraagde dienstverlening, indien er aanwijzingen bestaan dat de dienstverlening in strijd is met de wet- en regelgeving of anderszins in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep. Dit zal niet in alle gevallen direct duidelijk zijn. In geval van gerede twijfels wordt aanbevolen collegiaal overleg te plegen met een ander lid, niet zijnde een aspirant-lid. Komt naar de mening van een lid niemand in zijn eigen kring in aanmerking voor dit collegiaal overleg, dan kan desgevraagd door of namens het bestuur van de NOB voor dit doel een vertrouwenspersoon worden aangewezen. Bij collegiaal overleg dient uiteraard de geheimhoudingsplicht zoals verwoord in artikel 4 van dit Reglement in acht genomen te worden.

Het verdient aanbeveling voor het collegiaal overleg in het kantoor c.q. de kantoororganisatie een vaste procedure te ontwikkelen. Overigens behoeft het initiatief niet altijd uit te gaan van de adviseur die twijfelt of hij de opdracht moet uitvoeren of neerleggen. De algemene werkwijze binnen een kantoor kan ook zodanig worden ingericht dat een collegiale toetsing steeds gebruikelijk is.

Bij de opdrachtaanvaarding gaat een lid na of de specifieke cliënt begrijpt wat de dienstverlening inhoudt.

2. Zolang in redelijkheid aanwijzingen van het tegendeel ontbreken, mag een lid afgaan op de juistheid en volledigheid van de gegevens die de cliënt heeft verstrekt. Indien die gegevens hiertoe aanleiding geven stelt een lid een nader onderzoek in.

Toelichting:

Een lid is bij de uitvoering van zijn werkzaamheden afhankelijk van de gegevens die de cliënt heeft aangeleverd. Daarbij zal een lid in het algemeen moeten, maar ook mogen afgaan op de juistheid en volledigheid van die gegevens. Een lid dient de gegevens wel marginaal te toetsen op juistheid en volledigheid; bij twijfel moet nader onderzoek ingesteld worden. Zie hiervoor ook de Wwft, de Richtsnoeren Wwft en met name de Bijlage 'Indicatorenlijst' bij het Uitvoeringsbesluit Wwft.

3. Een lid onthoudt zich van dienstverlening indien hij niet de gegevens heeft verkregen die hij redelijkerwijs nodig heeft.

Toelichting:

Dit geldt zowel voor de gegevens benodigd voor de eigenlijke werkzaamheden als voor de gegevens benodigd voor de afronding van het cliëntenonderzoek. Ook wanneer het in het vorige lid bedoelde "nader onderzoek" niet de twijfel aan juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens in voldoende mate heeft kunnen wegnemen dient een lid zich van dienstverlening te onthouden.

**Artikel 8
Deskundigheid**

Een lid gaat geen cliëntrelatie aan indien hij niet beschikt of kan beschikken over voldoende deskundigheid om de door de cliënt gevraagde dienstverlening te kunnen uitvoeren.

Toelichting:

Een lid aanvaardt een opdracht alleen dan wanneer hij over voldoende deskundigheid beschikt om de opdracht uit te voeren. Dit doet zich voor wanneer hij zelf deskundig is op het betreffende terrein of wanneer hij binnen zijn kantoororganisatie beschikt over de benodigde deskundigheid. In alle andere situaties weigert een lid de opdracht, tenzij de cliënt instemt met het raadplegen van een externe deskundige.

**Artikel 9
Vertegenwoordiging**

Zonder daartoe door de cliënt gemachtigd te zijn, zal een lid een cliënt niet vertegenwoordigen tegenover enige autoriteit, gerechtelijke instantie of derde. Zo nodig vraagt hij aan de cliënt een bevestiging van de machtiging.

Toelichting:

Het behoort tot de verantwoordelijkheid van het lid om te verifiëren dat de belastingplichtige ermee instemt dat hij door het betreffende lid vertegenwoordigd wordt. Dit artikel ziet vooral ook

op situaties waarbij het lid geen direct contact met de belastingplichtige heeft (bijvoorbeeld omdat hij wordt ingeschakeld door een investment bank, een advocaat of accountant, een buitenlandse vestiging van een internationale organisatie van accountants-, belastingadviseurs of advocaten). Met name in een dergelijke situatie is het van belang dat het lid verifieert dat de belastingplichtige instemt met de vertegenwoordiging.

Artikel 10

Overname cliënt

1. Indien een lid een opdracht aanvaardt van iemand die cliënt is of kort geleden is geweest van een andere belastingadviseur, overlegt hij met de cliënt over de omvang en het ingangstijdstip van zijn vertegenwoordigingsbevoegdheid. Indien er verwarring mogelijk is over ieders vertegenwoordigingsbevoegdheid overtuigt het lid zich ervan dat de vorige adviseur op de hoogte is van de beëindiging en geen conflicterende vertegenwoordigingsbevoegdheid heeft of zou kunnen menen te hebben.

Toelichting:

Bij de overname van een cliënt dient voorkomen te worden dat er misverstand ontstaat over wie per wanneer vertegenwoordigingsbevoegd is. Het overnemende lid dient dit expliciet met de cliënt te bespreken en zich er van te overtuigen dat de cliënt de vorige adviseur naar behoren heeft geïnformeerd over de beëindiging van de opdracht. Zo nodig neemt het lid hiertoe zelf contact op met de vorige adviseur.

2. Een lid is er steeds zelf verantwoordelijk voor dat de betreffende autoriteiten op de hoogte zijn van de omvang, de ingangsdatum en de beëindigingsdatum van zijn vertegenwoordigingsbevoegdheid.
3. Een lid dat een opdracht beëindigt of kort geleden heeft beëindigd verstrekt op verzoek van de (voormalige) cliënt – welk verzoek al dan niet via de nieuwe adviseur kan worden geleid – inlichtingen, en zo nodig afschriften van stukken, niet zijnde interne dossiernotities. Daarbij houdt hij geen relevante inlichtingen of stukken achter, ook niet als daarom niet expliciet verzocht is. Voor het vervaardigen van afschriften kan hij, na daarover vooraf overleg te hebben gepleegd met de nieuwe adviseur, een redelijke vergoeding in rekening brengen. Relevante correspondentie die de overdragende adviseur na de overdracht heeft ontvangen van autoriteiten stuurt deze zo spoedig mogelijk door aan de nieuwe adviseur.

Toelichting:

Doorgaans zal het dossier geen originele stukken bevatten die eigendom zijn van de voormalige cliënt. Mocht dit wel het geval zijn dan dienen deze stukken aan de voormalige cliënt of desgevraagd zijn nieuwe belastingadviseur te worden afgestaan. Voor het overige geldt dat het dossier eigendom is van de adviseur. Een lid dient evenwel, indien de cliënt dit wenst, loyaal mee te werken aan de overdracht en alle relevante informatie te verstrekken die noodzakelijk is voor een goede behartiging van de belangen van de cliënt door de nieuwe adviseur. Zonodig verstrekt het lid (nogmaals) afschriften van stukken indien deze bij de cliënt zijn zoekgeraakt en de nieuwe adviseur deze nodig heeft voor zijn werkzaamheden. Onder een redelijke

vergoeding wordt verstaan een vergoeding voor kopieën en porto op basis van kostprijs, alsmede een redelijke vergoeding voor de arbeidstijd gemoeid met het doornemen van het dossier en het maken en verzenden van kopieën.

4. Indien een lid een opdracht heeft neergelegd op grond van artikel 1 van dit Reglement, informeert hij zo mogelijk de adviseur die de opdracht na hem heeft aanvaard over het enkele feit dat hij de opdracht heeft neergelegd op grond van artikel 1 van dit Reglement.

Toelichting:

Het is ongewenst dat malafide cliënten zonder belemmering bij NOB-leden kunnen shoppen. Enerzijds is het mogelijk dat de redenen waarom het ene lid zijn (verdere) diensten heeft geweigerd inmiddels zijn opgeheven, zodat er geen bezwaar meer is voor een ander lid de opdracht te aanvaarden. Anderzijds is er voor NOB-leden in dergelijke situaties alle reden voor intercollegiale uitwisseling van de informatie dat de opdracht is geweigerd of neergelegd in verband met strijd met de eer en waardigheid van het beroep. Ieder lid behoudt overigens de verantwoordelijkheid bij het aanvaarden van een opdracht een eigen onderzoek in te stellen en ieder lid is en blijft zelf verantwoordelijk voor het al dan niet aanvaarden van een opdracht.

De woorden 'zo mogelijk' zien op het feit dat de opvolgende adviseur (nog) niet bekend is.

5. Het is een lid niet toegestaan zijn medewerking aan een behoorlijke overdracht van werkzaamheden afhankelijk te stellen van de betaling van nog openstaande rekeningen.

Toelichting:

De omstandigheid dat een lid in verband met de door hem ten behoeve van een ex-cliënt verrichte werkzaamheden meent nog vorderingen te hebben op deze ex-cliënt, kan geen reden zijn om geen inlichtingen of afschriften van stukken te verschaffen. Nakoming van die vorderingen dient via andere wegen (bijvoorbeeld door middel van een civiele procedure) te worden afgedwongen.

Het gegeven dat een (ex-)cliënt nog openstaande rekeningen heeft valt overigens niet onder de geheimhoudingsverplichting van het lid.

6. Deze bepaling geldt ook indien een belastingplichtige gelijktijdig meerdere adviseurs heeft en de inhoud van de opdracht van een of meer adviseurs wijzigt.

Artikel 11

Beëindiging opdrachten

1. Het is een lid niet toegestaan een opdracht neer te leggen op een daartoe niet geschikt moment, tenzij omstandigheden daartoe noodzaken.

Toelichting:

Een omstandigheid die noodzaakt tot het neerleggen van een opdracht is bijvoorbeeld het niet betalen van een factuur door de cliënt na een voorafgaande ingebrekestelling, waarbij een redelijke termijn is gegund voor het alsnog voldoen van de factuur.

2. Een lid dat zijn opdracht neerlegt blijft desondanks, voor zover dat in redelijkheid van hem kan worden gevergd, verplicht tot het nemen van die maatregelen die nodig zijn om schade voor zijn cliënt te voorkomen.

Toelichting:

Indien bij het neerleggen van de opdracht sprake is van termijnen die dreigen te verstrijken, dient een lid de cliënt, voorzover dat nog niet eerder gebeurd is, hierover te informeren zodat de opvolgende adviseur of de cliënt gepaste actie kan ondernemen. In de tussentijd blijft het lid gehouden redelijke maatregelen te nemen om eventuele schade voor de cliënt te voorkomen. Bijvoorbeeld: wanneer een lid een opdracht wenst neer te leggen terwijl de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift of beroepschrift dreigt te verstrijken voordat de cliënt een nieuwe adviseur heeft gevonden, doet het lid er goed aan ter voorkoming van schade een pro forma bezwaarschrift respectievelijk beroepschrift in te dienen. Indien vervolgens de termijn voor het geven van de motivering zou verstrijken, dient het lid voor de cliënt uitstel te vragen vanwege het feit dat het lid de opdracht heeft neergelegd. Dit opdat de cliënt in de gelegenheid is een nieuwe adviseur te vinden dan wel zelf een motivering te schrijven. Van het lid kan in een dergelijke situatie niet gevergd worden dat hij zelf de motivering opstelt.

Afdeling 3. Financiële bepalingen

Artikel 12

Financiële consequenties

1. Als een lid een opdracht aanvaardt, overlegt hij met de cliënt op welke wijze en voor welke tarieven hij zijn werkzaamheden zal verrichten en – als de cliënt hierom vraagt – over de frequentie waarmee hij zal declareren.
2. Indien een lid bij het aanvaarden van de opdracht een schatting geeft van de totale kosten gemoeid met het uitvoeren van de specifieke opdracht en deze schatting gaande de opdracht aanmerkelijk dreigt te worden overschreden, treedt het lid in overleg met de cliënt over de voortzetting van de opdracht.

Toelichting:

Bij het aanvaarden van de opdracht gaat een lid na of de cliënt behoefte heeft aan een schatting van de totale kosten. Wanneer duidelijk wordt dat de geschatte kosten aanmerkelijk zullen worden overschreden is het van belang in overleg te treden met de cliënt, zodat deze kan bezien of hij bereid is de extra kosten te maken.

Artikel 13

Honorarium

Een lid zal zijn honorarium vaststellen met inachtneming van de aard, de omvang en het belang van zijn werkzaamheden en de kosten van het raadplegen van externe deskundigen.

Toelichting:

Het bedingen van een percentage van de bereikte belastingbesparing als honorarium is op zich niet in strijd met dit artikel, zolang er maar een redelijk verband blijft bestaan tussen enerzijds de bestede uren en anderzijds de aard en het belang van de zaak. Zonodig moet er een plafond in het te factureren bedrag worden afgesproken. Eveneens is het toegestaan dat een lid met zijn cliënt afspreekt om niet of tegen een laag tarief te factureren indien het beoogde resultaat niet bereikt wordt, en om een hoger tarief dan gebruikelijk in rekening te brengen bij succes. Ook in het laatste geval dient het gefactureerde bedrag in een redelijke verhouding te staan tot de bestede uren en de aard en het belang van de zaak. De bereikte belastingbesparing kan daarbij worden meegewogen. Het is bij dit soort resultaatafhankelijke honoraria van belang dat vóóraf expliciete afspraken met de cliënt worden gemaakt en dat die schriftelijk worden vastgelegd.

Artikel 14

Declaratie

1. Een lid richt zijn declaratie zo in dat daaruit kan worden afgeleid wat er aan honorarium, verschotten en btw in rekening wordt gebracht. Als er een voorschot is ontvangen, dient

het lid dit afzonderlijk op de declaratie te vermelden en te verrekenen met het openstaande bedrag.

Toelichting:

De werkzaamheden van externe deskundigen worden expliciet als verschotten op de nota vermeld.

2. Op verzoek van de cliënt moet een lid een specificatie van de declaratie verstrekken. Uit de specificatie moet opgemaakt kunnen worden hoeveel uren voor welke werkzaamheid in rekening zijn gebracht. Desgevraagd dient ook aangegeven te worden door wie de werkzaamheden zijn verricht en tegen welk tarief.

Toelichting:

Een lid dient de bestede uren per cliënt te administreren naar werkzaamheid.

Artikel 15
Commissies

Het is een lid niet toegestaan vergoedingen in enige vorm te geven of te ontvangen voor het bezorgen van opdrachten, tenzij het een vergoeding betreft voor het overnemen of overdragen van een praktijk of een gedeelte daarvan.

Toelichting:

Het is een lid niet toegestaan vergoedingen te betalen voor het hem bezorgen van opdrachten. Evenmin is het toegestaan vergoedingen van derden te ontvangen voor het naar hen verwijzen van cliënten. Onder vergoedingen worden niet alleen betalingen in geld verstaan, maar ook bijvoorbeeld giften, invitaties, kortingen, betalingen in natura, enz. van meer dan symbolische waarde. Het verbod ziet niet op vergoedingen die in alle redelijkheid gezien kunnen worden als een passend relatiegeschenk, dat geen enkele (morele of zakelijke) verplichting in het leven roept. Het verbod geldt niet als sprake is van het overnemen of overdragen van een praktijk of gedeelte daarvan.